

Vår saksbehandler
Bryhn, Konrad Skåravik tlf.
Ugyldig flettefelt

Revisjon av forskrift om minsteareal og fastsettelse av fellingsavgift i Ringeby kommune

Uvalg	Utv.saksnr.	Møtedato
Uvalg for miljø, utmark og landbruk i Ringeby	013/26	12.03.2026

Dokumenter vedlagt saken

Kommunale mål og retningslinjer for hjorteviltforvaltning i Ringeby, 2023-2026
Forskrift om åpning av jakt og fastsetting av minsteareal for elg, hjort, rådyr og bever og fastsetting av fellingsavgifter for elg og hjort, Ringeby kommune, Innlandet

Forslag til vedtak:

Uvalg for miljø, utmark og landbruk (MUL) vedtar at forslag til revidert forskrift om åpning av jakt og fastsetting av minsteareal for elg, hjort, rådyr og bever, samt fastsetting av fellingsavgifter for elg og hjort i Ringeby kommune, Innlandet, legges ut på høring i tråd med forvaltningsloven § 37. Høringsfristen settes til 4 uker, og høringen sendes til relevante parter, her under rettighetshavere og overordnede myndigheter. I tillegg legges høringen ut til offentlig ettersyn på kommunens hjemmeside.

Etter høringen legges saken frem til ny behandling i MUL før endelig vedtak i kommunestyret.

Møtebehandling fra Utvalg for miljø, utmark og landbruk i Ringeby 12.03.2026

MUL - behandling:

Enstemmig vedtatt med 7-0 stemmer.

MUL - 013/26 Vedtak:

Uvalg for miljø, utmark og landbruk (MUL) vedtar at forslag til revidert forskrift om åpning av jakt og fastsetting av minsteareal for elg, hjort, rådyr og bever, samt fastsetting av fellingsavgifter for elg og hjort i Ringeby kommune, Innlandet, legges ut på høring i tråd med forvaltningsloven § 37. Høringsfristen settes til 4 uker, og høringen sendes til relevante parter, her under rettighetshavere og overordnede myndigheter. I tillegg legges høringen ut til offentlig ettersyn på kommunens hjemmeside.

Etter høringen legges saken frem til ny behandling i MUL før endelig vedtak i kommunestyret.

Innledning:

Kommunestyret i Ringeby fastsatte adgang til jakt på hjortevilt og bever og minsteareal i kommunestyresak den 07.09.2006 (FOR-2006-09-07-1049). Link og utklipp av fra Lovdata:

<https://lovdata.no/dokument/LF/forskrift/2006-09-07-1049>

Forskrift om adgang til jakt etter elg, hjort, rådyr og bever, Ringeby kommune, Oppland.

Dato	FOR-2006-09-07-1049
Publisert	II 2006 hefte 4
Ikrafttredelse	07.09.2006
Endrer	FOR-2001-05-29-605
Gjelder for	Ringeby kommune, Innlandet
Hjemmel	LOV-1981-05-29-38-§16 , FOR-2002-03-22-314-§4 , FOR-2002-03-22-314-§5
Kunngjort	14.09.2006
Korttittel	Forskrift om adgang til storviltjakt, Ringeby

Fastsett av Ringeby kommunestyre 7. september 2006 med heimel i [lov 29. mai 1981 nr. 38](#) om viltet [§ 16](#) og [forskrift 22. mars 2002 nr. 314](#) om forvaltning av hjortevilt og bever [§ 4](#) og [§ 5](#).

Kapitteloversikt:

I

II

III

I

Det er adgang til jakt etter elg, hjort, rådyr og bever i Ringeby kommune.

II

Minstearealet for godkjenning av vald og fellingstillatelse og fordelingsgrunnlag for fellingskvote på bever er som angitt i tabellen:

Heile eller delar av kommunen	Elg: Minsteareal i daa	Hjort: Minsteareal i daa	Rådyr: Minsteareal i daa	Beverjakt Fordelingsgrunnlag
– Ringeby, vest for Lågen, samt Ringeby Østfjell Statsallmenning sør til rett linje mellom Øverlihøgda (1170 m.o.h.) – Gråhøgda (1291 m.o.h.) og grense Imsdalen Statsallmenning	5.000	15.000	500	
– Ringeby, resten av kommunen	2.000	15.000	500	
Heile Ringeby kommune				Minste vasslengde 7 km.

III

Denne forskrift trer i kraft straks. Samtidig oppheves det som gjelder Ringeby kommune i [forskrift 29. mai 2001 nr. 605](#) om adgang til jakt etter elg, hjort, rådyr og bever, Lillehammer, Gjøvik, Dovre, Lom, Vågå, Nord-Fron, Sel, Sør-Fron, Ringeby, Øyer, Gausdal, Østre Toten, Jevnaker, Lunner, Gran, Nordre Land, Etnedal, Nord-Aurdal, Vestre Slidre, Øystre Slidre og Vang kommuner, Oppland.

Saksopplysninger:

Innlandet fylkeskommune har i brev datert 19.09.2025 (vedlagt), informert kommunene om at ny viltressurslov stiller krav til kommunen om fastsettelse av fellingsavgift for elg og hjort i forskrift. Ny viltressurslov trer i kraft fra og med 01.07.2026: <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2025-06-20-102> og fra samme tidspunkt vil gjeldende viltlov bli opphevet: <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1981-05-29-38>

Viltressursloven viderefører kravet i viltloven om at kommunen må fastsette forskrift for å åpne for jakt på elg, hjort, rådyr og bever og for fastsettelse av minsteareal (viltressursloven § 42), samt for å åpne for jakt på bever (viltressursloven § 44).

Når viltressursloven trer i kraft 01.07.2026, blir det innført et nytt krav om at kommuner som ønsker å fastsette og kreve inn fellingsavgift for hvert dyr som felles av elg og hjort, må gjøre dette gjennom forskrift jf. viltressursloven § 9 fjerde ledd. Fellingsavgiftene skal fastsettes innenfor de rammene som er vedtatt av Stortinget.

Utvalg for miljø, utmark og landbruk (MUL) har vedtatt kommunale mål og retningslinjer for hjorteviltforvaltningen i Ringebu kommune i utvalgssak 020/23, møtedato 16.03.2023 (vedlagt).

Vurdering:

Minsteareal

I denne saken er det i utgangspunktet kun behov for å innarbeide en bestemmelse om fastsettelse av fellingsavgift. Når forskriften likevel skal revideres, mener imidlertid kommunedirektøren at det er hensiktsmessig også å gjennomgå bestemmelsen om minsteareal, ettersom denne ikke har vært oppdatert siden 2006. Bestandsstørrelse og forvaltningsmessige forhold kan ha endret seg betydelig siden den gang. Kommunedirektøren er av den oppfatning at gjeldende lokale forskrift, som gir adgang til jakt på elg, hjort og rådyr, og som fastsetter minsteareal for hjorteviltet, fungerer etter intensjonen for elg og rådyr. Minstearealet for hjort samsvarer derimot dårlig med dagens bestandssituasjon for hjorten i Ringebu. Minstearealet er på 15 000 daa.

Minsteareal er: 1) Størrelsen på det tellende arealet som normalt skal ligge til grunn for hver fellingstillatelse som jaktrettshaverne har krav på. 2) Arealstørrelsen på det minste sammenhengende området som offentlig myndighet kan godkjenne som et vald.

I teorien begrenser dagens minsteareal både størrelsen på kvoten og hvor mange dyr rettighetshaverne kan felle. I praksis har dette likevel ikke virket begrensende, ettersom økende hjortebestand siden 2006 har gjort det mulig for bestandsplanområdene å få vesentlig høyere kvoter gjennom vedtatte bestandsplaner. I Ringebu er valdene organisert i bestandsplanområdene Kjønnås og Venabygd, Vekkom–Brekkom–Fåvang og Vestsida (Nordre og Søre Stranden), mens Ringebu statsallmenning ikke har godkjent vald for hjort. Det innebærer at tre bestandsplanområder i dag mottar hjortekvote. Kvotestørrelsen beregnes ved å dele det tellende arealet på minstearealet.

Med et minsteareal på 15 000 daa betyr dette at en grunneier eller sammenslutning av grunneiere som disponerer et sammenhengende tellende areal på 15 000 daa kan få godkjent et vald. Et areal på akkurat 15 000 daa gir dermed én fellingstillatelse. For å få to dyr må arealet være 30 000 daa, og tilsvarende øker kvoten i takt med arealet.

Tabellen viser størrelsen på bestandsplanområdene, dagens minstearealet og hvilken kvote de har krav på.

Område	Godkjent tellende areal (daa)	Minsteareal	Kvote
Kjønnås og Venabygd	150 000	15 000	10
V-B-F	271 000	15 000	18

Vestsida	140 000	15 000	9
----------	---------	--------	---

Tabellen viser tildelt kvote og avskytingen de siste årene, gjennomsnittlig felte dyr i perioden og hvor mye dekar som ligger bak hvert felte dyr.

Område	Kvote	2025	2024	2023	2022	2021	Gj.snitt	Minsteareal pr. dyr (tellende areal/felt hjort)
Kjønås og Venabygd	40	17	24	8	12	10	14	10 700
V-B-F	40	22	24	27	24	21	23,6	11 400
Vestsida	37	25	32	23	22	22	25	5600

En større kvotetildeling har vært mulig fordi hjorteviltforskriften åpner for at kommunen kan fravike det fastsatte minstearealet med inntil 50 % opp eller ned. Når det imidlertid blir tydelig at minstearealet ikke lenger samsvarer med den faktiske bestandssituasjonen, er det mest hensiktsmessig å justere selve forskriften. I henhold til hjorteviltforskriften skal slike fravik kun benyttes for en begrenset periode, normalt ett år.

I henhold til hjorteviltforskriften kan geografisk differansiering av minsteareal være hensiktsmessig der bestandssituasjonen innad i kommunen er forskjellig. I kommentarutgaven står det følgende:

Hovedregelen er ett minsteareal per kommune for hver art. Det kan imidlertid fastsettes forskjellige minsteareal i ulike deler av en kommune dersom det er vesentlig forskjell på beitegrunnlag, bestandstetthet eller skadepress. I slike tilfeller bør grensene mellom områder med ulikt minsteareal følge klare skillelinjer i terrenget, eksempelvis større vassdrag, snauffjellstrekninger med videre. Tilsvarende kan kommunen unntaksvis vurdere differensiert minsteareal mellom områder med vesentlig variasjon i bonitet og produktivitet. Det er naturlig at høyproduktive arealer, som gir mye godt beite, får et lavere minsteareal enn områder med store uproduktive arealer.

Bestandssituasjonen og tettheten av hjort varierer noe mellom områdene i kommunen. Vestsida skiller seg ut med en høyere tetthet, mens avskytingen i Kjønås og Venabygda varierer betydelig fra år til år. I V-B-F er fellingstallene gjennomgående lave sett i forhold til areal, noe som indikerer en mindre bestand. Dette kunne isolert sett tilsi behov for differensierte minsteareal, med lavere minsteareal i de mest produktive/gode leveområdene. Samtidig er det krevende å fastsette ulike minsteareal som gir «riktig» kvote for hvert enkelt vald, og det vurderes som lite hensiktsmessig å operere med forskjellige minsteareal mellom bestandsplanområdene. Kommunedirektøren anbefaler derfor ett felles minsteareal for hele kommunen. Det er også usikkert om bestanden i V-B-F vil øke fremover, og et felles, lavere minsteareal sikrer at kvoten ikke blir en begrensning dersom bestanden utvikler seg.

Kommunedirektøren foreslår derfor, med bakgrunn i forutgående vurdering, at Ringeby kommune **fastsetter nytt minsteareal for hjort på 3500 daa for hele Ringeby.**

For de eksisterende bestandsplanområdene vil det slå ut på følgende måte:

Område	Tellende areal	Minsteareal	Kvote
Kjønås og Venabygd	150 000	3500	43
V-B-F	271 000	3500	77

Vestsida	140 000	3500	40
----------	---------	------	----

I Sør-Fron, Nord-Fron, Sel og Gausdal kommuner er minstearealet for hjort henholdsvis 5 000 daa, 3 000 daa, 4 000/3 000 daa og 12 000 daa. Endringen i Ringebru vil derfor bidra til en praksis som i større grad samsvarer med nabokommunene.

I de kommunale mål og retningslinjene vedtatt i 2023 har kommunen som mål at bestanden av hjort ikke skal vokse utover dagens størrelse, for å unngå skader på skog og innmark. Av den grunn er det viktig at det nye minstearealet blir fastsatt på en slik måte at kvoten ikke blir begrensende for uttaket av hjort, men heller at man har litt romslige kvoter for å eventuelt håndtere en økning i hjortebestanden. Ser man noen år frem i tid, er sjansen for en økt bestand av hjort i Ringebru absolutt til stede.

Fellingsavgift

Landbruksdirektoratet anbefaler at kommunen fastsetter én felles forskrift for åpning av jakt, fastsetting av minsteareal, og for fastsetting av fellingsavgifter.

Når det gjelder satsen på fellingsavgiften, blir det fastsatt en maksimalsats av Stortinget gjennom statsbudsjettet. Ringebru kommune har hatt en innarbeidet praksis med å kreve inn fellingsavgifter tilsvarende maksimalsatsen fastsatt av Stortinget. Dette fordi kommunen har behov for inntektene til viltfondet for å kunne drifte det lovpålagte arbeidet med fallvilt og ettersøk. Det er likevel opp til kommunen om de vil kreve inn mindre, for eksempel som et tiltak for å øke avskytingen. Eksempel på en måte å utforme en slik forskrift på er å ta en viss prosentsats av maksimalsatsen. Kommunedirektøren er av den oppfatning at fellingsavgiften ikke er noen begrensning for jakta i Ringebru. Viltfondet har gått i minus de siste fire årene og det fremstår som økonomisk nødvendig å videreføre praksisen med å kreve inn maksimalsats.

Kommunedirektøren anbefaler revidering av forskrift om minsteareal for hjortevilt i Ringebru kommune, med følgende tilleggs paragraf og endringsforslag:

§ 3. Fellingsavgift for elg og hjort

Fellingsavgift kreves inn etter forskrift 15. mai 2011 nr. 537 om kommunale og fylkeskommunale viltfond og fellingsavgift for elg og hjort § 6, jf. viltressursloven § 9 fjerde ledd. Satser for fellingsavgift settes til 100 % av maksimal sats for fellingsavgift gitt i Stortingets budsjettvedtak.

Det foreslås at minsteareal for hjort endres fra 15 000 daa til 3500 daa.

I tillegg foreslås det mindre redaksjonelle endringer:

- Tittel på forskrift endres til *“Forskrift om åpning av jakt og fastsetting av minsteareal for elg, hjort, rådyr og bever og fastsetting av fellingsavgifter for elg og hjort, Ringebru kommune, Innlandet”*.
- Romertall byttes ut med paragrafer og egne titler.

Gjeldende forskrift oppheves.

Konklusjon

Ringebru kommune må revidere lokal forskrift for hjortevilt som følge av krav i ny viltressurslov fra 01.07.2026. I tillegg til å innføre en forskriftsbestemmelse om fellingsavgift, vurderer kommunedirektøren det nødvendig å oppdatere minstearealet for hjort, som har vært uendret siden 2006 og ikke lenger samsvarer med dagens bestandssituasjon. Kommunedirektøren foreslår derfor å redusere minstearealet fra 15 000 daa til 3 500 daa for hele kommunen for å sikre tilstrekkelige kvoter og mulighet for effektiv bestandsregulering. Endringen medfører økte kvoter for rettighetshaverne. Det anbefales også at fellingsavgiften settes til 100 % av Stortingets maksimalsats

for å sikre tilstrekkelig finansiering av kommunens viltforvaltning, her under blant annet utgifter til å drifte fallviltgruppe og anledning til å støtte lokale viltforvaltningstiltak. Samtidig foreslås mindre redaksjonelle oppdateringer i forskriften. Utover disse endringene blir forskriften uendret.